

ELA BAŞAK ATAKAN

Sana, Bana,

Bir de

Kara Kediye

Resimleyen: Nuray iftçi

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

© **Can Sanat Yayınları A.Ş.**, 2024

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN 978-975-07-6462-2

1. Basım: 3000 adet, Kasım 2024

Resimleyen: Nuray Çiftçi

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran

Editör: Mehmet Erkurt, Ceylin Aksel

Düzeltili: Volkan Ükünç

Kitap Tasarımı: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak Tasarım: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Tasarım Uygulama: Güldal Yurtoğlu

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.

Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sanyer, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Oksijen Basım ve Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 40379; Seyrantepe Mahallesi,

İbrahim Karaoğlanoğlu Cad. No: 35/3 Kağıthane, İstanbul

Sana, Bana,
Bir de
Kara Kediye

ELA BAŞAK ATAKAN

Resimleyen: Nuray ifti

ELA BAŞAK ATAKAN

İstanbul'da doğan Ela Başak Atakan, Bebek'te büyüdü, Tevfik Fikret İlkokulu'na gitti. Sainte Pulchérie Ortaokulu ve Pierre Loti Lisesi'nden sonra, A.B.D.'de Amherst College'den mezun oldu. Columbia Üniversitesi'nden film yüksek lisans derecesi aldı. Senaryolarıyla Sundance, Slamdance ve Nantucket film festivallerinde dereceye girdi. Birçok müzisyen için video klipleri yönetti. *Balmumu* isimli kısa filmiyle New York Turkish Film Festival ve Nürnberg Türk-Alman Film Festivali'ne katıldı. Bazı televizyon dizileri yayınladı, bazılarında senaristlik yaptı. Aralık 2019'da Mundi'den yayımlanan *Bir Şifa Bağımlısının İtirafı* adlı anlatısının belgesel dizisi, yazarın kendi uyarlamasıyla ve aynı adla, 2020'de yönetmen Caner Özyurtlu tarafından çekildi. Sinemaya gönül vermiş olan Ela Başak Atakan, 2008'den beri Koç Üniversitesi Medya ve Görsel Sanatlar Bölümü'nde öğretim görevlisidir.

İçindekiler

Benim Ben Olduğum Gün	9
Şimdi Okullu Olduk	19
5 Numara	29
Yunus.....	36
Hiç Bitmese Horoz Şekerim	45
Okuma Bayramı	53
Amca Kuzusu.....	59
Raziye Dünden Razı.....	69
Yaş Günü	77
Çiçek Düğünü.....	83
Kan Kardeş	91
Harçlık Meselesi	101
Arzuhalci	109
Yerli Malları Haftası.....	114
Yetişin A Dostlar!	120
Alis Harikalar Diyarında	131
Evokulluluk	139

Sen Bir Ana, Sen Bir Baba, Her Şey Oldun Artık Bana	150
Alis Okulda	157
Yunus ile Alis	164
Bir Gece Ansızın.....	171
Baraka	179
Cumartesi Cezası	189
Örtmenler Odası	194
Kilyos.....	199
Çimdik Çimdik Makarna	208
Kuruyan Bir Gül	213
Akıntı Burnu.....	218
Bahriyeli.....	226
Tufandan Sonra	231

Gökyüzü gibi bir şey bu çocukluk
Hiçbir yere gitmiyor
Edip Cansever

Benim Ben Olduğum Gün

Aslında bunların hiçbirini anlatmayacaktım size. Biz iyiydik. Ben kendi kabuğumda, diğer çekirdek arkadaşlarımla iyiydim. Beni evden almaya gelir, “Pabucu yarım,” diye seslenirlerdi. “Çık dışarıya oynayalım,” derlerdi. Hepsinin en ufağı, maskotuydum.

Gel gör ki bize bir komşu geldi. Ne mi getirdi? İnci boncuk. Tekerlemedeki gibi. Renk ve ahenk getirdi dünyama. Sonra? Fırtına... Kime kime? Bana ve sana. Başka kime? Kara kediye. Bilirsiniz gerisini...

Ama böyle başlamaz hikâyeler değil mi? Bir varmış, bir yokmuş diye başlar. Benim öyküm benim ben olduğum günle başlıyor.

Benim ben olduğum gün, okula gitmek üzere yokuştan iniyordum. Erguvan dallarının en incelerinin üstünde sabah çiysi inci gibi dizilmişti. Arsız kargalar tepemizde çışlık atıyor, uzakta Boğaz'ın sisini delen vapur düdükleri duyuluyordu. Annem -ki o an elimi tutuyordu beni sertçe kendine doğru çekti.

“Geç kaldık, acele et!” dedi. Sonra da kol saatine bakmak için elimi bırakıverdi. Şimdi bugün dönüp kendime bakıyorum da... O zaman parçasında ben, zembereğinden bir anlığına boşalmış bir candım. Kendimi bulmuştum. Ben vardım. Etrafımdaki koruyu, gökyüzünü içime çektim. Dedim ki kendi kendime, ‘Sen bir Bâlâ’sın. Bir Bâlâ var, o sensin. Ben senim. Sen de bensin.’

Nefesim kesiliyor, dünya etrafımda dönmeye devam ediyordu. Ben annem değildim; erguvan, kargalar, uzakdaki vapurlar, ben bunların hiçbiri değildim. Ama ne olduğumu anlamaya korkuyordum. Sanki o güne kadar toplu bir cana ait tek bir hücrenin varlığını sürdürmüş ve bir gün, okula gitmek üzere yokuşu dönerken kendimi bedenimin içinde garip ve yalnız buluvermiştim. Size de oldu mu bu?

Ellerime baktım. Yamru yumru, küçücük şeylerdi. Dilimi şaklattım. Damağımdaki şekerimsi tadın farkına vardım. Öyle ya, kahvaltıda anneannemin dün evde kaydattığı çilek reçelinden yemiştım. Bir küçük adımla yaylanıp zıplayarak havaya sıçradım. Kendimi hafiflemiş hissediyordum. Kollarımı çırptım. Uçamıyordum. Yere kondum. Annemin dizlerini, topraktan fıskıran ballı-baba öbeklerini, araba tekerlerini gözlerimle taradım.

Boyum ufaktı. Bacak kadardım. Saçım topuz topuzdu. Topuzlardan fişkırان perçemler lüle lüleydi. Bunların hepsi bendim. Mayıs 1975'ti ve ben ilkokula alınıp alınmayacağımı belirlemeleri için annem tarafından mülakata götürülüyordum. Beş yaşımdaydım.

Annemin tekrar elimi kavramasıyla 'Ben olduğum' ânı unuttum. Kalbim çarpıyor, içimdeki tilki yine bir o yana bir bu yana koşuyordu. Ne de olsa ilk defa okula gidiyordum. Annem okulun çok iyi bir yer olduğunu söylemişti. Beni kabul edecekleri belli bile değildi. Yaşı tutanlar çoktan kaydolmuştu. Benim yaşımda tutmuyordu. Şansımızı denemeye gidiyorduk.

Aslında anaokulundan pek memnundum. Ağaçların gölgesinde şirin bir kulübeydi yuvamız. Paltomu astığım çengelin altında bir *Bambi* çıkartması vardı, ben seçmiştim. Terliklerim de *Bambi*'li bir kutucukta dururdu. Herkesin çıkartması farklıydı. Doğum günlerimizde anneler okula pasta getirirdi. Dışarıdaki salıncak ve kaydırak bize yaz-kış yeterdi. İçeride kızların puset ittiği bir evcilik köşesiyle genelde erkek çocukların takıldığı ufak bir marangozhane bile vardı. Marangozhane çam kokardı. Her öğlen yuvadan evlere dağılmadan önce öğretmenimiz Nihal abla piyanoya geçer, bize aynı ayrılık şarkısını çalardı. Sanki bu şarkı okul ile ev arasındaki gizli geçidi aralayan 'Açıl susam açıl!' komutuydu. Duyar duymaz eve gitme zamanının geldiğini anlar, az sonra koşup, kapıda bekleyen annelerimize yeniden kavuşacağımızı hatırlardık. Yuva, sürekli evimize, esas yuvamıza geçit sağladığı için fena bir yer sayılmazdı doğrusu.

Neden yuvadan sürülmüştüm ki acaba? Seda ve diğerleri yani benim yaşıtırlarım, yuvaya bir sene daha devam edecekti. İlkokul yaşı herkes için yedydi. Hepimizin önünde pastalarla, şarkılarla geçecek koca bir altıncı yaş vardı. Hem Nihal abla da beni severdi. Akıllı ve uyumlu bulurdu. Yuvayı çok sevdiğimden hiç huzursuzluk çıkar mamıştım. Keşke o sümüklü Can gibi kendimi yerden yere ataydım ya da o yelloz Ebru gibi saç filan çekeydim. Belki de o zaman, ‘Çocuk uyumsuz, ilkokula hazır değil. Biraz daha alıkoyalım, gözümüz de üzerinde olur, burada kalsın!’ derlerdi. Gel gör ki uyumluydum işte.

‘Oyuncakları toplayın!’ derlerdi, itaat ederdim.

‘Ellerinizi yıkayın!’ derlerdi, maymun gibi ayağa fırlardım.

Daha Dün Annemizin parçasının ilk notalarıyla *Bambi*’li kutunun önüne gider, terliklerimi çıkarıp botlarımı giyerdim. Zaten hayatta başıma ne geldiyse şu uyumlu halimden geldi. Ama benim ben olduğumu anladığım sabah henüz başıma gelecekleri bilmiyordum.

Bebek’teki Tefvik Fikret İlkokulu’nun demir kapılarını iterek avlusuna girdiğimizde teneffüse denk geldik. Sanki *Güiver*’mişim *de* Devler Ülkesi’ne gelmişim gibi bir hisse kapıldım. Dört bir yanımda çocuklar birbirlerinin boğazına sarılmış güreşiyordu. Havada tiz bir çığlık sesi vardı ve hiç kesilmiyordu.

“Neden kavga ediyorlar anne?” diye sordum.

“Oynuyorlar kızım, hepsi arkadaş,” dedi. Bir tanesinin yakası gözümün önünde arkadaşısı tarafından koparılınca pek ikna olmadım.

Müdür yardımcısı bizi kapıda karşıladı. Sarı gömleği ve gömleğiyle uyumlu sarı dişleri vardı.

“He he he, bütün kış içeride geçince çocuklar temiz havaya hasret kalıyor tabii,” dedi. “Hele beşinci sınıflar, toz atmaya muhtaçlar, he he he!”

Annem sadece beşinci sınıfların mı teneffüse çıktığını sordu.

Müdür yardımcısı elini uzaklara doğru sallayarak, “Yok, diğerleri de orada,” dedi. Avlunun kenarında dizilmiş küçük sınıfları zorlukla seçebildim, gölgelere sinmişlerdi. Korkudan büyümüş gözlerle orta yerde birbirinin boğazına sarılan dev küheylanları seyrediyorlardı.

Sarı gömleği takip ettik. Bir kapıyı tıkladınca, müdür beyin odasına girdik. Kocaman bir yazıhane masasının ardında yanakları sarkmaya, saçları seyrelmeye başlamış bir adam oturuyordu. Annemle ben ön tarafındaki iskemlelere iliştik. Ben aradaki hokka ve divitlerden¹ adamın pek yüzünü göremiyordum. Ne zaman onlara dokunmak istesem, annem müdürden gözlerini ayırmadan eliyle elimi aşağı bastırıyordu.

Annem ve müdür karşılıklı mırmır mırmır konuşup uzun uzun kahkahalar attılar. İkisi de devlet memuru olmaktan şikâyet etti. Sonra yine de her şeye rağmen kamu sektöründe çalıştıkları için, ‘Hamdolsun ne kadar da talihliyiz!’ fikrinde birleştiler. Annem aile planlamada çalışıyordu, sık sık eğitim vermeye gidiyordu. ‘Nereye?’ diye soranlara, ‘Taşra,’ diye cevap veriyordu.

¹ Divit: Mürekkebe batırılarak yazı yazmakta kullanılan bir tür kalem.

Annem sonunda sadede geldi. Kızını övmemeye çalışarak; beni tanıyan herkesin ilkokula hazır olduğumu düşündüğünü, dilerlerse zekâmı sınayabileceklerini, kayıt için geç kaldığını bildiğini, beş yaşın Avrupa standartlarında bir engel sayılmadığını, aradaki farkı benim kısa sürede kapatacağımdan emin olduğunu söyledi. Müdür de ilköğretime başlamaya uygun yedi yaşı boşu boşuna hesaplamadıklarını, hem kafaca hem de fizyolojik olarak kimsenin iki sıfır geride başlamasını arzulamadığını anlattı ve babamızın ne iş yaptığını sordu. Annem babamın bir ilaç firmasında avukat olarak çalıştığını ama hukuki, tıbbi ya da bilumum ihtiyaçta tabii ki onu da düşünebileceğimizi eklemeyi edemedi.

Müdür birden bana dönüp, “Pekâlâ minik Bâlâ,” dedi, “bakalım bunu yapabilecek misin?” Eline beyaz ve yeşil oyuncaklarla dolu olduğunu görebildiğim bir çanak aldı. Oyuncak dediğim de minik hayvan biblolarıydı. Ben de heveslendim tabii. Oyuna her zaman hazırdım.

Bir beyaz tavşan, iki de yeşil kaplumbağa koydu önüme. Sonra bir beyaz tavşan daha... Tavla pulundan da küçük, çocuklar tarafından yontulmuş gibi naif tahta heykelcikler... Belki de bu biblolar bir kutu oyununun piyonlarıydı.

“Hadi bakalım, devamını sen getir,” dedi ve biblo dolu çanağı önüme itti.

Şaka mıydı bu? Bir beyaz, iki yeşil, bir beyaz, iki yeşil... Ben uğraşırken gevezelik edeceklerini sanıyorlarsa yanılıyorlardı. Onlar bir sonraki cümlelerine başlamadan dizmeyi bitirmiştin.

Müdür seyrek bıyıklarını çekti. Anneme dönüp, “Pek marifetliymiş küçükhanım,” dedi. Sonra bana bir masal anlatacağını söyleyip, onu dikkatle dinlememi istedi. Eline heykelciklerden birer eşantiyon aldı. Aşağı yukarı şunları söyleyerek başladı.

“Kendini beğenmiş bir tavşan varmış, herkesten hızlı koşarmış. Her yerde hızıyla övünür dururmuş. Bunu duyan kaplumbağa haber gönderip, onu yarışa davet etmiş. Tavşan da kabul etmiş. Yarış için buluşmuşlar. Tavşan kaplumbağayı görünce gülerek, ‘Nasılsa ben kazanacağım, sana bir fırsat vereyim. Yarışa başla, sen önden git, ben de şu ağacın gölgesinde biraz dinleneyim,’ demiş...”

Masalı biliyordum. Kaplumbağa ile tavşan. Dedem bana defalarca anlatmıştı. Dedem çok masal anlatırdı. Ne isteyecekti ki müdür benden? Ya bu masaldan çıkarılacak dersi anlatmamı ya da son sözü benim bulmamı isteyecekti... Düşünmeye çalıştım. ‘Son gülen iyi güler,’ gibi bir son satırı olmalıydı. Ya da erken yola çıkmak ve kazanmakla ilgili bir şeyler. Çünkü şimdi müdürün anlatısında yarış başlamıştı ve tavşanın uykusundan uyanması gerekiyordu. Belki de müdür benden masalı yarıda devralmamı ve onun için bitirmemi isteyecekti. Demek yaratıcı dokunuşlar bekliyordu benden.

Anlatacağım vurucu final için hayal gücümü zorlar-ken müdür bana doğru eğildi, “Bu hesaba göre kaplumbağanın yarışı beş saatte bitirebilmesi için tavşanın kaç saat sonra yola çıkması gerekir?” diye sordu.

“Efendim?” dedim.

“Tavşancık,” dedi gözlerini benden ayırmadan, “kaç saatte varacak bitiş çizgisine?”

Gafil avlanmıştım. Sağ gösterip sol vurmuştu uyuz. Beni masalla kandırıp matematik tuzağına sokmuştu. Tam olarak dinleyememiştım ki problemi, masala dalıp verileri kaçırmıştım. Geriye dönüp bakınca ‘İsabet!’ diyorum. ‘Bilme sorunun cevabını kızım, girme o okula, ne işin var senin o avluda kıyasıya savaşan aygırlarla beygirlerin yanında?’

Müdür sabırsızlanmaya başlamıştı. “Soruyu tekrarlamamı ister misin?”

Kafamı iki yana salladım. Benim için artık çok geçti. Masalı dinlerken sadece ve sadece kendi dokunaklı sonumu hazırlamıştım. Sadece final vardı minicik repertuarımda. Okumaktan bana neydi? Yalnızca bildiğimi okumaya devam edebilirdim.

Kalbim burulmuştu. Ağlamaklı vaziyette, küçük düşürülmüş olmaktan ötürü genzim yana yana masala

girdim ve sonunu getirdim. Tavşanın yol kenarında yaptığı şekerlemeden uyanmasından aldım, kaplumbağanın sırtında evini taşımasından dolayı döktüğü ter detayını da ekleyerek, o varış çizgisini tavşanın hayret dolu bakışları arasında geçmesine kadar anlattım olayı. Ama ben ve yeşil kaplumbağa mağrur, mağdur ve mağluptuk.

Müdür arkasına yaslanıp kollarını kavuşturdu. Gözünde bir zafer edasının kırıntısını okur gibiydim.

“Büyümüş de küçülmüş küçükhanım. Kurallara uymayacaksa, yönergeleri hiçe sayacaksa, ilkokula da hazır değil demektir!”

Anneme baktı. Annemle bakıştılar demek istiyorum. Yani herhalde öyleydi, çünkü başım üzüntüyle önüme eğikti. Ben artık kendi hizamdaki yeşil tosağalı, beyaz tavşanlı kahve sehpasını seyrediyordum ve annemin eli de oradaydı. Sanki sabırsızlıktan tırnaklarıyla masada davul çalmak üzereydi. Kırmızı *Cutex* ojeli parmakları sanki havaya dikilmiş ve donmuştu. Annemin ‘baş’ ve ‘serçe’ parmakları siper alırcasına sehpaye uzanmış, yukarıdaki piyadelere destek veriyordu. Yukarıda, havadaysa ‘işaret’, ‘orta’ ve ‘yüzük’ parmakları havalanmıştı.

Birden, düşünmeden, “Üç!” deyiverdim.

Müdür dikkat kesilmişti.

“Ne dedin sen?”

“Üç! Üç saatte varır tavşan.”

Annem dönüşte bana önünde insanların hep kuyrukta beklediği, dünyanın en küçük dondurmacısı Mini’den

ikolatalı ve kaymaklı dondurma aldı. Ne dondurmanın ne de zaferin tadını alabiliyordum. Annem bana kopya vermişti. Kazanmayı neden bu kadar çok isteriz ki? Erken yola çıkmanın ne faydası olabilir?

Sonradan, “Acaba beni ilkokula neden vaktinden önce yazdırdın?” diye anneme attım. Çünkü ben o gün annemin parmaklarını görmeseydim ilkokula giremeyecektim. Size kara kediyi de anlatmayacaktım. Ama ben o sabah ilkokula giderken herkes gibi oluvermiştim.

Bir can. Herkes gibi, aynı, ama ayrı...

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

ELA BAŞAK ATAKAN

Sana, Bana, Bir de Kara Kediye

Biz iyiydik. Ben kendi kabuğumda, diğer çekirdek arkadaşlarımla iyiydim. Hepsinin en ufağı, maskotuydum. Beni evden almaya gelir, "Pabucu yarım," diye seslenirlerdi. "Çık dışarıya oynayalım," diye de eklerlerdi. Bir gün bize bir komşu geldi. Ne mi getirdi? İnci boncuk. Tekerlemedeki gibi. Renk ve ahenk getirdi dünyama. Sonra? Tufan, fırtına... Kime kime? Bana ve sana. Başka kime? Kara kediye. Bilirsiniz gerisini... Ama böyle başlamaz hikâyeler değil mi? Bir varmış, bir yokmuş diye başlar. Benim öyküm, benim ben olduğum günle başlıyor...

Bâlâ erken bir yaşta ilkokula başlıyor. Herkesten yaşça küçük olmak, ortak deneyimlere herkesten daha büyük bir şaşkınlıkla bakmak demek. Öğretmenler, dersler, kurallar, yeni arkadaşlıklar, yeni bir düzen... Tabii ki, akranlarının görünen yüzünün ardındaki bilinmeyen hikâyeler... Yazar, senarist, yönetmen **Ela Başak Atakan**, çocuklar ve içimizdeki çocuk için yazdığı ilk romanında kendi yaşamından yola çıkarak okurlarını bambaşka bir döneme, İstanbul'un Bebek sırtlarına, acı tatlı bir çocukluk öyküsüne davet ediyor.

roman

YAŞ	10	11	12	+
-----	----	----	----	---

cancocuk.com

ISBN: 978-975-07-444-2-2

9 789750 764622